

Література.

1. Melniichuk M. M., Horbach V. V., Horbach L. M., Vovk O. P. Air pollution of the largest cities in the Volyn region: preconditions, consequences and ways of solution of this problem. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Геологія, Географія, Екологія»*. № 56 (2022). с. 214-224. <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2022-56-16>
2. Сучасний екологічний стан та перспективи екологічно безпечного стійкого розвитку Волинської області: кол. моногр. / за ред. В. О. Фесюка. Київ: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕНЕЙ», 2016. 316 с.
3. Волинська обласна державна адміністрація. <https://voladm.gov.ua>. URL: <https://voladm.gov.ua/article/pasport-oblasti/> (дата звернення: 20.02.2024).

УДК 351.777:504.06

*Левченко Ірина Василівна,
доктор філософії, доцент кафедри
міжнародних економічних відносин та туризму,
Сокол Марія Володимирівна,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня,
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», м. Полтава*

**МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК РЕАЛІЗАЦІЇ
ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

У сучасному світі, де екологічна безпека стає все більш актуальною, питання міжнародної співпраці в даній сфері набуває особливого значення. Зарубіжні країни, вступаючи до Європейського Союзу чи розвиваючи партнерські відносини, активно впроваджують новаторські стратегії та стандарти, спрямовані на забезпечення ефективного управління природними ресурсами та збереженням екосистем. Міжнародний досвід, може слугувати важливим джерелом для вивчення та адаптації кращих практик у галузі екологічного управління. Значна увага приділяється створенню ефективних правових рамок, які б враховували інтереси всіх сторін та найсучасніші екологічні стандарти.

Актуальність обраної теми визначається в контексті наростаючих викликів, пов'язаних із забрудненням довкілля, виснаженням природних ресурсів та загрозами кліматичних змін.

Екологічна ситуація в Україні залишається важливим аспектом суспільного розвитку, обумовленим економічною діяльністю, техногенними чинниками та кліматичними умовами. Пропонуємо розглянути стан та основні проблеми екології в Україні на сьогоднішній день [1, 2]:

1. Забруднення повітря (промисловість та транспорт є основними джерелами забруднення повітря в великих містах; викиди шкідливих речовин вносять вклад у зниження якості повітря та загрозу здоров'ю населення);

2. Стан водних ресурсів (забруднення водойм є проблемою, особливо у промислових регіонах; недостатнє очищення стічних вод та незаконне викидання стічних вод в річки ставлять під загрозу якість води та екосистеми);

3. Управління відходами (проблеми управління та переробки відходів в Україні викликають ріст обсягів сміття; низький рівень рециклінгу та відсутність ефективних механізмів утилізації є проблемами, які потребують уваги);

4. Біорізноманіття (знищення природних екосистем та незаконна рубка лісів є загрозою для біорізноманіття; деякі види рослин та тварин перебувають під загрозою вимирання через антропогенний вплив);

5. Ядерна безпека (наслідки Чорнобильської катастрофи залишаються актуальними, особливо у зоні відчуження; незабезпечені об'єкти та питання ядерної безпеки вимагають постійного контролю та управління);

6. Зміни клімату (зміни клімату також впливають на Україну, проявляючись у збільшенні екстремальних погодних умов, зокрема посухи та повеней, що впливають на сільське господарство та водні ресурси);

7. Заходи та реформи (уряд України вживає заходів для поліпшення екологічної ситуації, зокрема стимулює використання відновлювальних джерел

енергії, впроваджує нові стандарти управління відходами та розвиває екологічні ініціативи);

8. Війна (через війну в Україні з кожним днем екологічна ситуація погіршується, але не зважаючи на цю страшну проблему, уряд України продовжує вживати заходи для поліпшення стану екології).

Незважаючи на труднощі, Україна робить кроки для вирішення екологічних проблем та працює над покращенням стану довкілля. Важливо подолати екологічні виклики через ефективне законодавство, управління ресурсами та освіту громадськості [3].

На сьогоднішній день Україна активно співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями у сфері охорони довкілля та обмінюється досвідом з метою вдосконалення екологічного управління та досягнення сталого розвитку. Серед цих країн Німеччина, Польща, США, Канада та ЄС [4-8]:

1. Німеччина: Співпраця з Німеччиною включає обмін досвідом у галузі використання відновлюваних джерел енергії, управління відходами та зеленої економіки.

2. Польща: Україна співпрацює з Польщею у сферах екологічного моніторингу та використання сучасних технологій для зменшення забруднення повітря та води.

3. США: Досвід Сполучених Штатів у вирішенні проблем забруднення ґрунтів та впровадження ініціатив для збереження природи використовується для розробки стратегій управління природними ресурсами.

4. Канада: Україна звертає увагу на досвід Канади у впровадженні ефективних систем управління відходами та збереженні біорізноманіття.

5. Європейський Союз (ЄС): Україна має активний діалог з ЄС у сфері екології, особливо у контексті євроінтеграції. Вона приймає та адаптує європейські стандарти, щоб вдосконалити свою систему охорони навколишнього середовища.

Аналізуючи досвід інших країн ми виділили основні аспекти та перспективні напрями покращення міжнародної співпраці щодо екологічної безпеки.

Позитивні аспекти: обмін досвідом з державами-партнерами сприяє усвідомленню та впровадженню найкращих практик в екологічному управлінні; Інтеграція європейських стандартів дозволяє Україні гармонізувати свою систему з організаційними та екологічними стандартами ЄС.

Виклики та перспективи: розбіжності у системах екологічного управління можуть становити виклик, оскільки деякі аспекти потребують адаптації до особливостей українського контексту; Необхідно надавати увагу ефективній координації зусиль та забезпеченню взаємодії між різними сторонами для забезпечення ефективної реалізації спільних ініціатив.

Співпраця та обмін досвідом в екологічній сфері є важливим елементом для досягнення сталого розвитку. Україна активно взаємодіє з різними країнами, спрямовуючи свої зусилля на збереження природи, зменшення впливу на довкілля та вдосконалення системи екологічного управління [5-8].

Виклики та перспективи України щодо вдосконалення механізмів управління в екологічній сфері пропонуємо розглянути нижче на рисунку 1.

Україна стикається з викликами у сфері охорони навколишнього середовища, але може розвиватися та покращувати свої механізми управління через ефективні стратегії, сучасні технології та співпрацю з міжнародними партнерами [9, 10].

Загальною тенденцією є те, що країни, які намагаються приєднатися до європейського співтовариства, активно впроваджують інноваційні та стандартні рішення для вирішення екологічних проблем. Україна, поглиблюючи вивчення та впроваджуючи ці підходи, може значно поліпшити свої механізми управління екологічною сферою та відкрити шлях до сталого розвитку.

ВИКЛИКИ	ПЕРСПЕКТИВИ
<ul style="list-style-type: none">• Забруднення довкілля: надмірні викиди та недостатні стандарти зменшують якість повітря та води, ставлячи під загрозу здоров'я населення та екосистем.• Управління відходами: проблеми у відсортуванні, переробці та утилізації відходів вимагають ефективних рішень для зменшення кількості сміття та збереження ресурсів.• Неосвіченість населення: низький рівень екологічної свідомості та невірне використання природних ресурсів створюють труднощі у формуванні екологічної культури.• Зміни клімату: в Україні відчуваються наслідки змін клімату, зокрема, зростання температур та екстремальні погодні явища, що вимагає адаптаційних стратегій.	<ul style="list-style-type: none">• Євроінтеграція: продовження взаємодії з Європейським Союзом та впровадження європейських стандартів дозволить підвищити рівень управління екологічною сферою.• Стимулювання відновлювальної енергетики: розвиток та підтримка відновлювальних джерел енергії можуть допомогти зменшити залежність від традиційних джерел та знизити викиди.• Модернізація інфраструктури: інвестиції в інфраструктуру для забезпечення високих екологічних стандартів у сферах транспорту, будівництва та промисловості.• Залучення громадськості: збільшення участі громадськості у прийнятті рішень та контролі за реалізацією екологічних ініціатив.• Розвиток екологічної освіти: впровадження систематичної екологічної освіти на різних рівнях, щоб підвищити екологічну свідомість та відповідальність.

Рис. 1. Виклики та перспективи вдосконалення механізмів управління в екологічній сфері

Зокрема, важливо враховувати принцип соціальної відповідальності у вирішенні екологічних завдань, залучати громадськість до процесів управління довкіллям та створювати ефективні механізми координації між різними рівнями управління. Доцільно впроваджувати успішні практики зарубіжних країн та адаптувати їх до вітчизняних умов, щоб досягти більш стійкого та ефективного екологічного управління, що сприятиме підтримці екологічної безпеки загалом.

Література

1. Neste successfully completed its first industrial-scale processing run with liquefied waste plastic in Finland. URL: <https://www.neste.com/releases-and-news/plastics> ;
2. Екологічний стан України: проблеми сучасності. URL: <https://osvita.ua/vnz> ;
3. Cooperation partnerships. URL: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>;
4. Левченко ІВ., Кушніренко Є. (2023). THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN SUPPORTING THE ENVIRONMENTAL SAFETY OF SOCIETY. *Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Об'єднані наукою: перспективи міждисциплінарних досліджень»*, 23-24 листопада 2023 року, м. Київ. С. 40-43. URL: <http://reposit.nupp.edu.ua/handle/PoltNTU/14205> .
5. The German-Ukrainian Energy Partnership. URL: <https://www.energypartnership-ukraine.org> ;

6. Prospects for the development of Ukrainian-Polish cross-border cooperation in the environmental sphere. URL: <https://www.researchgate.net/publication> ;
7. Cooperation in the field of science and environmental protection. URL: https://i-lug.gov.ua/en/external_relations ;
8. Initial Environmental Assessment of the Modernization of the Canada-Ukraine Free Trade Agreement. URL: <https://www.international.gc.ca>;
9. Буряк А.А. (2023). Державна підтримка розвитку АПК для забезпечення екологічної безпеки й подолання екозагроз: світовий досвід та реалії України. *Науковий фаховий журнал «Агросвіт»*, №18, С. 96-105. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2068/2093> ; https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/13371/1/A%2B18-2023_St12.pdf.
10. Стан та перспективи розвитку еколого-правової науки в Україні. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream> ;

УДК 911.2 (477.64)

*Шепітько Дмитро Сергійович, здобувач вищої освіти
I курсу спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія),
Непша Олександр Вікторович,
старший викладач кафедри географії та туризму,
Мелітопольський державний
педагогічний університет імені Б. Хмельницького, м. Запоріжжя*

ГЕОЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РІЧКИ МОКРА МОСКОВКА (ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ)

Річка Мокра Московка – ліва притока річки Дніпро, протікає по Запорізькому районі Запорізької області. Загальна довжині річки – 45,5 км, площа водозбірної басейну складає 465 км² [2]. Річка бере свій початок на відень від с. Райське Запорізького району. Спершу тече на північний захід, а далі змінює свій напрямок переважно на південний захід. Впродовж 7 км у пониззі тече територією м. Запоріжжя і впадає у Дніпро поблизу міського парку «Дубовий Гай» [3]. Річка має 14 приток, загальною довжиною 106,0 км [2].

За геоморфологічною будовою долина річки має трапецієподібну форму, розчленована. Ширина долини сягає 3 км, глибина складає 50 м. Ширина